19/06/2019

«Φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους»

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Είναι μια από τις πιο χαρακτηριστικές στιγμές της Επανάστασης του 1821, που έχει μείνει στην ιστορία όταν ο Κολοκοτρώνης φώναξε «φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους» με αφορμή τον οπλαρχηγό Νενέκο, το όνομα του οποίου έκτοτε έχει παραμείνει ως προσβλητικός χαρακτηρισμός, ισοδύναμος με την προδοσία.

Σαν σήμερα έγινε η εκτέλεση του Νενέκου, η οποία είχε σημασία την περίοδο του Αγώνα για την Ανεξαρτησία της Ελλάδας από τον οθωμανικό ζυγό, καθώς είχε ως αποτέλεσμα να «αναζωπυρώσει» την επαναστατική σπίθα και να δώσει καθοριστικό τέλος σε όσους ήθελαν να υποταχθούν οικειοθελώς στον εχθρό για να σωθούν.

Ποιος ήταν ο Νενέκος ;
Ο Δημήτριος Νενέκος καταγόταν από το χωριό Ζουμπάτα των Πατρών κι έγινε οπλαρχηγός του προκρίτου της Πάτρας Βενιζέλου Ρούφου , αφού προηγουμένως δολοφόνησε τους πολεμιστές Σπανοκυριάκο και Σαγιά που διεκδικούσαν το ίδιο αξίωμα.

Διακρίθηκε στις πολιορκίες της Πάτρας και του Μεσολογγίου, αλλά μετά την άλωση του, συνεργάστηκε με τον αλβανικής καταγωγής, Αιγύπτιο στρατηγό Ιμπραήμ, ο οποίος του προσέφερε προνόμια.

Το 1826 προσκύνησεκαι συμπαρέσυρε μαζί του και πολλούς άλλους. Το 1827, επικεφαλής των Τουρκοπροσκυνημένων πολέμησε εναντίον των Ελλήνων και τους νίκησε. Για αυτά τα «κατορθώματα» του και με τη μεσολάβηση του Ιμπραήμ, έγινε με διαταγή του Σουλτάνου, «μπέης».

Ο Γέρος του Μοριά, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, βλέποντας τις θυσίες και τους αγώνες των Ελλήνων, να πηγαίνουν χαμένοι, αντέτεινε το ιστορικό «Φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους!» και «ξαναζωντάνεψε» την ετοιμοθάνατη Επανάσταση.

Απάντησε με μια χωρίς προηγούμενο τρομοκρατία στην τρομοκρατία του Ιμπραήμ. Όσα χωριά αρνούντο να επανέλθουν στο ελληνικό στρατόπεδο, δέχονταν αιφνιδιαστικές επιθέσεις από τους άνδρες του Γέρου. Σε όλο τον Μοριά οι πρωτεργάτες του προσκυνήματος συλλαμβάνονταν και εκτελούνταν.

Έτσι προέκυψε το «φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους»
Όταν ο Ιμπραήμ από την Πάτρα ξεκινούσε για τα Καλάβρυτα με τον στρατό του και το Νενέκο με 2.000 δικούς του στο χάνι του Βερβένικου ο Ιμπραήμ παραδρόμησε και περαπλανήθηκε μέσα στο δάσος ώσπου έπεσε πάνω στο Νενέκο και τους Αρβανιτάδες του.

Στου Δεσπότη τη Βρύση καθώς προχωρούσε αυτός με τη νέα του συνοδεία κοιμήθηκε. Στην διάρκεια του ύπνου του όμως τον φύλαγαν καλά οι Νενεκαίοι γι’ αυτό σαν έφτασε στο στρατόπεδό του «επήνεσε τον Νενέκον δια την πίστην του,και παρρήσια μάλιστα τον εχάιδευσε με τα χέρια του ενώπιον των επισήμων Τούρκων».

Ο Κολοκοτρώνης μαθαίνοντας ότι ο Νενέκος είχε τον Ιμπραήμ στα χέρια του και δεν τον σκότωσε, «…ωρκίσθει παρρησία ημών εις τον Μεγάλον Θεόν των Ελλήνων και είπεν, ότι επιθυμεί τον φόνον του Νενέκου, και αν τον εύρισκε πουθενά με τα ίδια του τα χέρια τον εφόνευεν, πράγμα πολύ παράξενον και πρωτάκουστον απο το στόμα του Κολοκοτρώνη να ομιλή περί φόνου, και ότι μόνος του θέλει να τον κάμη».

Η εκτέλεση του Νενέκου, έγινε τελικά το 1828, κατ’ εντολήν του Κολοκοτρώνη, από τον αδελφό του δολοφονημένου Σαγιά